

Sygn. akt IV U 60/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Kowalska-Kulik

Protokolant: sekr. sąd. Ewa Rusnarczyk

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2014 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania Z. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 28 listopada 2013 roku znak: (...)

w sprawie Z. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o wyrównanie renty rodzinnej

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje Z. M. wyrównanie renty rodzinnej za okres od 1 lipca 2013 roku do 30 września 2013 roku.

Sygn. akt IV U 60/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 3 kwietnia 2014 roku

Decyzją z dnia 28 listopada 2013 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. - na podstawie art. 133 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), odmówił Z. M. prawa do wyrównania renty rodzinnej za okres od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż Z. M. nie złożyła wniosku w miesiącu lipcu 2013 roku oraz nie poinformowała organu rentowego o braku uprawnień do renty rodzinnej córki D., a zatem wyrównanie za w/w okres nie przysługuje.

Powyższą decyzję zaskarżyła Z. M. zarzucając, iż nie wiedziała o tym, iż powinna złożyć wniosek w lipcu 2013 r. , a ZUS nie informował jej o tym; nadto była przekonana, że jej córka D. ma przyznane przez ZUS świadczenie do końca września 2013 r. na podstawie zaświadczenia wystawionego przez uczelnię. Dopiero końcem października 2013 r. organ rentowy stwierdził, że renta za okres od lipca 2013 r. do września 2013 r. została niezasadnie wypłacona jej córce, która została zobowiązana do zwrotu renty. Odwołująca podniosła, iż w tej sytuacji nie miała możliwości spełnić warunku wskazanego przez organ rentowy, ponieważ była pewna, że córce należy się renta do końca września 2013 r. i taki stan rzeczy trwał do momentu, gdy ZUS zwrócił się decyzją do jej córki o zwrot nienależnie pobranego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że D. M. (obecnie M.) była uprawniona do renty rodzinnej po zmarłym ojcu od dnia 27 sierpnia 2007 r. Z dniem 4 listopada 2010 r. świadczenie to wypłacano również odwołującej, dokonując w związku z tym podziału na dwie uprawnione osoby. W związku z ukończeniem nauki z dniem 30 czerwca 2013 roku przez córkę odwołującej się, wypłata świadczenia winna być wstrzymana z dniem ukończenia nauki. Świadczenie to jednakże wypłacano nadal do dnia 30 września 2013 roku. Z chwilą nadesłania w dniu 21 października 2013 roku świadectwa ukończenia studiów z dnia 28 czerwca 2013 roku, organ rentowy decyzją z dnia 28 października 2013 roku zobowiązał córkę odwołującej do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za okres od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku; świadczenie to zostało zwrócone w dniu 20 listopada 2013 roku. ZUS zaznaczył, że odwołująca domaga się wyrównania wypłaty renty rodzinnej za okres od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku jako jedynej osoby uprawnionej do jej pobierania od dnia 1 lipca 2013 roku. Powołując się na art. 74 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), organ rentowy wskazał, iż brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że D. M. z d. M. była uprawniona do renty rodzinnej od dnia 27 sierpnia 2007 roku, zaś Z. M. od dnia 4 listopada 2010 roku na stałe. W związku z tym renta rodzinna została podzielona na dwie osoby.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 października 2012 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. wpłynęło zaświadczenie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w T. z dnia 11 października 2012 roku, z którego wynikało, iż D. M. jest słuchaczem I – ego semestru dwusemestralnych studiów podyplomowych - (...) w PWSZ w T. – Instytut (...) w roku akademickim 2012/2013. W zaświadczeniu zawarto informację, że planowany termin **ukończenia** studiów upływa w dniu 30 czerwca 2013 roku.

Decyzją z dnia 26 października 2012 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. dokonał podziału renty rodzinnej między uprawnione osoby, wskazując, iż renta rodzinna przysługuje D. M. do dnia 30 września 2013 roku.

(**dowód** : zaświadczenie z dnia 11 października 2012 roku wystawione przez PWSZ w T. k. 124 akt ZUS, decyzja organu rentowego z dnia 26 października 2012 roku k. 125 akt ZUS)

Decyzją z dnia 7 października 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., wstrzymał D. M. - od dnia 1 października 2013 roku - wypłatę renty rodzinnej, wskazując w uzasadnieniu, iż spowodowane to jest ukończeniem przez nią nauki. W treści wskazano również, iż w terminie 14 dni należy przedłożyć świadectwo ukończenia nauki. Decyzją z tej samej daty organ rentowy dokonał przeliczenia renty rodzinnej Z. M. z urzędu od dnia 1 października 2013 roku, przyznając ją w pełnej wysokości.

(**dowód** : decyzje organu rentowego z dnia 7 października 2013 roku k. 151, 153 akt ZUS)

W dniu 18 października 2013 roku D. M. przedłożyła do ZUS świadectwo ukończenia studiów podyplomowych wydane przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w T., w którym stwierdzono, iż D. M. ukończyła w roku akademickim 2012/2013 studia podyplomowe w zakresie (...)trwające dwa semestry z wynikiem bardzo dobrym. Zaświadczenie było datowane na dzień 28 czerwca 2013 r.

(**dowód** : świadectwo ukończenia studiów podyplomowych k. 155 akt ZUS)

Decyzją z dnia 28 października 2013 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. - na podstawie art. 138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) - zobowiązał D. M. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku w kwocie 2.749, 83 zł z tytułu renty rodzinnej, ponieważ zgodnie bowiem

z przedłożonym świadectwem zakończyła ona naukę z dniem 28 czerwca 2013 roku. D. M., nie odwoływała się od powyższej decyzji, zwracając w/w kwotę.

(**dowód** : decyzja o zwrocie nienależnie pobranego świadczenia z dnia 28 października 2013 roku k.159 akt ZUS, wyciąg bankowy k.167 akt ZUS)

W dniu 19 listopada 2013 roku Z. M. złożyła wniosek o zwrot świadczeń renty rodzinnej za okres od dnia 1 lipca 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku, które jej córka D. M. nienależnie pobrała od ZUS , a które w tym czasie w całości przysługiwały jej.

(**dowód** : wniosek Z. M. o wyrównanie renty rodzinnej k. 169 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zalegających w aktach ZUS, których wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie Z. M. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440), wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna łączna renta rodzinna, z uwzględnieniem ust. 2-4. Ust. 2 stanowi, iż renta rodzinna podlega podziałowi na równe części między uprawnionych. Zgodnie zaś z art. 74 ust. 3 w razie ujawnienia okoliczności powodujących konieczność dokonania podziału renty rodzinnej po raz pierwszy lub zmiany warunków dotychczasowego podziału renty ze względu na zmianę liczby osób uprawnionych organ rentowy dokonuje podziału świadczenia od miesiąca ujawnienia tych okoliczności. Przepisy art. 129 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio. Stosownie do ustępu 4 w/w artykułu w razie ujawnienia okoliczności powodujących ustanie podziału renty rodzinnej przepis art. 133 stosuje się odpowiednio.

Zgodnie zaś z art. 133 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

- 1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;
- 2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego (ust. 1).

Organ rentowy, odmawiając Z. M. wyrównania renty rodzinnej za sporny okres, powoływał się na treść art. 74 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i wskazywał, że podział renty rodzinnej, ze względu na zmianę liczby osób uprawnionych, dokonywany jest od miesiąca ujawnienia okoliczności powodujących konieczność dokonania podziału. Według ZUS okoliczności te ujawnione zostały dopiero w październiku 2013 r. Takie stanowisko organu rentowego, w ocenie Sądu, nie może być zaakceptowane. ZUS pominął zupełnie okoliczność, iż już w dniu 18 października 2012 roku dysponował zaświadczeniem Wyższej Szkoły Zawodowej w T. z dnia 11 października 2012 roku, z którego jednoznacznie wynikało, że D. M. ukończy studia w dniu 30 czerwca 2013 roku. Mimo takiej informacji organ rentowy przyznał córce odwołującej rentę rodzinną do dnia 30 września 2013 roku. Decyzja ta była błędna, bowiem świadczenie należało przyznać D. M. do 30 czerwca 2013 r., a po tej dacie, czyli od 1 lipca 2013 r. wstrzymać jej wypłatę renty i przyznać świadczenie w pełnej wysokości jej matce Z. M. (co również nie miało miejsca). Decyzją tą ZUS wprowadził w błąd D. M., iż renta przysługuje jej do 30 września 2013 r., a w konsekwencji w błąd wprowadzona została również Z. M., która była przekonana, że wysokość świadczenia zostanie na nowo ustalona od 1 października 2013 r. Należy ponadto zauważyć, iż ZUS zobowiązał D. M. do zwrotu nienależnego świadczenia za okres od lipca do września 2013 r., pomimo, iż wywiązała się ona ze swoich obowiązków, przedkładając informację o terminie ukończenia studiów już

w 2012 r. Nie jest zatem zasadne twierdzenie organu rentowego, iż informację o dacie ukończenia studiów przez D. M. uzyskano dopiero w październiku 2013 r., skoro w 2012 r. już takimi informacjami dysponował.

W związku z podniesionymi powyżej okolicznościami, zdaniem Sądu, zastosowanie w niniejszej sprawie znajdzie cyt. przepis art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, o którego odpowiednim stosowaniu mówi przepis art. 74 ust. 4 tej ustawy. W toku postępowania okazało się bowiem, że ZUS dysponował już wcześniej informacjami, które winny skutkować ustaniem podziału renty rodzinnej z dniem 1 lipca 2013 r. i wypłatą pełnego świadczenia dla Z. M. od tej daty. Należy zatem w przedmiotowej sprawie przyjąć błąd organu rentowego, co jest podstawą do wstecznego wyrównania świadczenia odwołującej się.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy - na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i powołanych przepisów prawa materialnego – zmienił zaskarżoną decyzję, orzekając jak w sentencji.